

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Főmunkatárs:

HAUGH BÉLA.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:
egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.
NÉPTANÍTÓKNAK,
ha az előfizetést egész évre előre beiküldik: 5 kor.

Köztárházak.

Irta: Kirchner József, gépészmérnök.

A földművelésügyi kormányzat részéről nemrégiben egy reformtervezet ismertetése járta be a politikai és szaksajtókat egyaránt.

Szól pedig ez a reformtervezet a mezőgazdasági hitel rendezéséről a köztárházak szervezésével.

A ki ismeri a kisemberek mai gazdasági helyzetét, a ki látja, hallja, hogy nap-nap után mennyi szó, mennyi irás folyik pro és kontra ebben a kérdésben, — bizony kíváncsisággal fordul egy olyan tervezet felé, a mely alapos megoldást ígér, — a melyet maga a földművelésügyi kormányzat feje az ország legkiválóbb agrárpolitikusainak közreműködésével szerkesztett.

Mielőtt rátérnénk e reformtervezetnek lényegére — nézzük röviden át a kisemberek mai gazdasági helyzetét.

Minden kisgazdánál nagy kérdés, a legnagyobb kérdések egyike —

nyers természetjének elraktározása.

Buzáját — ha egyszer már a szérűről a zsákokba került — nincs hová tennie.

A pinczébe nem teheti, — a padlásra meg nem teszi, mert fél a veszedelemtől — hanem bent hagyja a zsákokban s a lakóház eresze alatt sorban végigrakja.

Ha tűz üt ki könnyen menthetem, ha az eső esik, legfeljebb az alját veri fel — gondolkozik a magyar paraszt.

A kinek alkalma volt ős felé, aratás után néhány községen átmenni, nem vonja kétségbe, hogy bizony Magyarországon, ennek a világhírű buzának elraktározása ilyen elemi uton történik.

Áll ez nemesak a buzára, áll egyéb gazdasági természetjére is, borra, dohánnyra egyaránt.

Vajjon hány kisgazda portáján találkozunk ma pinczével, főleg a homokon gazdálkodóknál?

Az ilyen kisgazda aztán, ha egyszer kiforrt a bora, kénytelen ott raktározni, a hol tud. Kamrákban, a hol a nyári temperatura 25° C., a téli pedig 15° C.

Vagy hol találkozunk ma kisgazda portáján dohányszáritó pajtával?

Ezt csak a nagyobb uradalmak ismerik, a kisgazda ilyesmiről nem tud. A néhány száz füzérre menő természetjénél kiakasztja az udvarára, ha eső jön beakasztja.

De ha esetleg künn dolgozik a határban, bizony nem szalad haza annak kedvéért.

Igy történik meg azután az, hogy mikor classifikálás alá jön ebbeli terménye, nagyot csalódik s szidja a kincstárt.

A kisgazda az efféle bajoktól azonnal elesik, mihelyt a köztárházak országosan felállítatnak.

Mit is mond e részben a javaslat?

A tárházszövetkezetnek jogában áll tagjai részére a beraktározott, vagy még függő termésre, gazdasági felsze-

TÁRCZA.

Ádvent.

Nagy örömhír jön a mennyből,
Bánatos szív bája enyhül;
Isten küldi, angyal hozza,
Oh fogadjuk imádkozva!
Minden lélek leboruljon,
Áhítással térdre hulljon,
Mert csupán a hit az ajtó,
Ezen tér be a Megtartó.

Régi hívek mind Őt várták,
Égő szívek Őt kívánták;
A próféták ajka hajdan,
Róla szólott szent sóhajban.
Őt ígérte Isten nekünk,
A kiből lesz menedékünk,
Az életben gyógyulá unk,
A halálban m. gnyugvásunk.

Mint tükörben látjuk Benne,
Mily nagy az Isten szerelme;
Hogyha ajkát nyitja s.óra,
Mintha maga Isten szólna.
Megnyíll a menny boltozatja,
Szép jövőnket ragyogtatja;
A szeretet szent vallása
Lesz ég és föld újulása!

SÁNTHA KÁROLY.

Az asszonyi kéz.

Boldogult bátyám, Lágler Gyula gépészmérnök, már gimnáziumi tanuló korában itthon egy kamrában egy egész kis műhelyt rendezett be. Volt esztergapadja, melyet maga csinált, hozzá vésői, gyalui a famunkához, satuja, ráspolyai, fogói, mindenféle szeresze a vas- és aczélmunkához. Egy tuskóba leültt fejsze képezte az üllöt s a konyha tűzhelyén (nagy, nyitott tűzhely volt még akkor) volt a kohó, egy kézi fúvóval nekem kellett fújtatni és az egyéb inasi teendőket teljesíteni. Vakációban aztán elhalmozták munkával az ismerősök. Nővéremnek készült egy horgolótű — még akkor nem lehetett ilyet a vidéki boltokban kapni — eső — és napernyő javítás, kitörött késpengék ujjakkal pótlása, nyakláncok csatjai, puska, lakatok, sárkányok, sétatálcák stb. Mikor ilyen, megrendelt munka nem volt, akkor magának készített sok mindent. Mindig hozott magával Sopronból, később Bécsből finomabbnál-finomabb aczélrudakat s egyéb anyagot. Többek között egy zsebkést három pengével, nyeléhez az anyagot adta Csákió tehenünknek öklelődzés közben letört egyik szarva. Gyönyörű kés volt, ezt használta egész haláláig, készített finom srófmetszőt és srófhuzót. Ez utóbbiról alább is lesz még szó.

Akkori időben, a múlt század ötvenes éveiben, mindenki csudálkozott, hogy micsoda pályára ment Gyula bátyám. A bécsi polytechnikumba iratkozott be, majd az akkor híres karlsruhei hasonló intézetben végezte a technikának gépészmérnöki ágazatát. Onnan hazajövén, az óbudai hajógyárban, bőrkötény-

ben dolgozott a műhelyben 1 frt. 20 kr napibérért pengőben. Majd a „Castor“, utóbb a „Herkules“ nevű vontatóhajón utazgatott, mint második gépész az Aldunán. Később a tervező irodába helyezték s ott készített önállóan hajóterveket. A főmérnöki állás betöltésénél mellőzték, ez elkésztette s kilépett a „D. D. S. G.“ szolgálatából s a magyar gőzhajós társaságnál mint felügyelő működött, sajnos, alig egy évig. Legszébb férfikorának delén, tulbuzgó kötelességteljesítésének áldozata lett.

De térjünk vissza a srófhuzóhoz. Már nős ember volt bátyám, midőn szüleim egy ládika „hazaival“ lepték meg. Boldogult atyám egy egész hétig készítette azt a ládikát. Nem úgy szegezte ám le, hanem csavarokkal szorította le a fedelét, a csavarfej számára üreget vájva s ezt forró peccsétviaszszal betöltve s a peccsétet rá nyomva, hogy senki hozzá ne férhessen a rombolás nyomai nélkül a drága tartalomhoz. Bátyám nem volt otthon, midőn a küldemény megérkezett. Feleségének nem volt türelme őt hazavárni, ott van a műhelyszobában a jó sróftekerő, kezdi a srófokat csavarni és recses! kiesempül a csavarhuzó. Bátyám aztán, mikor hazakerkezett, haját tépve ily szókra fakadt ki: „Ezt a csavarhuzót magam csináltam, kovácsoltam a legfinomabb angol rózsza aczélből, gondosan keményítettem, lágyítottam, oda mertem volna tartani a gőzkalapács alá és ime a te gyöngye kezéd alatt eltörik! Oh milyen rettenetes az asszonyi kéz romboló hatalma!“

Lágler Sándor.

relésekre, marha állományra stb., hat hónapi terminus mellett hitelt nyújtani.

Vagyis közvetve a köztárházi szövetkezet felmenti a kisgazdát:

1. *Épületekre szánt befektetésektől.*

2. *Termesztményének kezelési munkáitól.*

A kinek fogalma van, mit tesz az a kisember életében, hogy pénzt fektessen be valamely épületbe, az az első pontnak gazdasági jelentőségét könnyen átlátja.

A második pontban megtaláljuk a nemzetgazdasági termelésnek egy fontos sikerét: *a természetmennyeknek okszerű, egyöntetű kezelését, emelkedését a minőségben.*

Ez azonban a kisebbik baj, a melyen a köztárházak létesítésével segíteni lehetne.

A kisgazda nem olyan helyzetben van, mint a nagyobb birtokosok. Ő nem várhatja be az időt, a mikor a legkedvezőbb módon értékesítheti természetmennyeit.

Az adót minduntalan dobolják, — a tél szigorúságával fenyegetőzik — neki tehát rövid időn belül pénzt kell látnia abból, a mit produkált.

Ámde a piac nem mindig esik a keze ügyébe, mert ha egy-egy vármegye területén két három ilyen góczponttal találkozunk, az már a jobb viszonyok közé tartozik.

Vagy bevárja tehát, míg helybe jön a vevő — s ez a legkritikább eset — vagy elszállítja terményeit ezekbe a góczpontokba.

Ha helyébe jön a vevő, a kisgazda ekként gondolkozik: Inkább adom olcsóbban, mint hogy fuvarozzak.

Ehhez az okoskodáshoz járul még aztán az a körülmény is, hogy miután az országos áralakulásokról információ nincs, annyiért adja, amennyit ígérnek neki.

Sajnos, igazán kétségbeesítő állapot, hogy a kisgazdának ezt a tudatlanságát eddig is lehetett és szabad volt lelkiismeretlen embereknek kihasználni. Ma a piszkos üzlet néhány óra alatt ezeket rabolhat, lophat ki a kisgazda zsebéből.

Talán még a buza, a rozs, árpa áralakulásáról kap helyes információkat — de már a mi a bor, répa, szalma, széna, burgonya s egyéb természetmennyeket illeti — legfeljebb fél év múlva, amikor már az ő természetmennyei második kézből járnak.

Sőt akadnak élelmes spekulánsok, — a kik lábán veszik a gabonát, — tőkéjén a bort.

S mit csinál a kisgazda akkor, ha a vevő nem jön a helyébe?

Piaczra járogat.

Vannak helyek, községek, se egy, se kettő, a honnét 15—20 km. távolságra kell bevinnie néhány méter-mázsa eleségjét a legközelebbi mezővároskába.

Ha elgondoljuk, hogy némely helyen milyen rendezetlenek a közutaink — fogalmunk lehet ezeknek a fuvaroknak nagyságáról és az elpocsékolás munkaidőről.

Hol térülnek meg ezek a fuvarok? A munkaidő? Sehol!

A kisgazda számításában bizony a legkritikább esetben találjuk meg ennek valamelyes nyomát.

Pedig hát ez a fuvar, pénz — akár adtuk érte valamit, akár nem!

Egy konkrét esetben p. o. amikor a termelés helyétől a piac tiz kilométerre fekszik — egy mázsa búzának értékesítése — tizenhét koronás árgység mellett — csak tizenhat korona tulajdonképen. A mi száz tonnánál nem kevesebbre rug, mint tizezer korona!

Denique látjuk, hogy a kisgazda természetmennyeit tisztességes árban értékesíteni sohasem tudja. Hanem *ki van szolgáltatva a spekulációnak.*

Azokon a piacokon két három ember dominálja a helyzetet s emeli, vagy szállítja az árakat.

A köztárházi szövetkezet ezeken a bajokon lesz hivatva segíteni.

A kisgazda, mielőtt egyszer tagjává lesz a szövetkezetnek, természetmennyeit azonnal beraktározhatja, s arra hitelt kap.

Tagja lehet pedig minden nagykoru egyén, a ki kötelezi magát az alapszabályokban megállapított számu, legfeljebb 100 korona névértékű, nem kamatozó üzlet rész jegyzésére. Minden üzlet rész után 5% osztalék adható.

A köztárházi szövetkezetek ügykezelése a kormány ellenőrzése alatt lesz.

Részletesen szól még a javaslat a köztárházi szövetkezetek részére kilátásba helyezett állami kedvezményekről, adó-, bélyegilleték mentességről és az ügymenetéről.

Lesz-e belőle valami, vagy sem, nem tudjuk, de rajta kell lennünk, hogy ez a kérdés napirenden maradjon, hogy a közvéleménybe átmenve, a politikai válság megoldása után, ez a fontos reformtervezet mielőbb a megvalósulás stádiumába juthasson.

Valóban ezzel a reformmal meglesz oldva a rég vajudó mezőgazdasági hitel rendezése, szervezve lesz, mégpedig országosan a gabona értékesítés, száz és százezer kisgazda lesz kiragadva egyes tőkék piszkos üzlemből.

Jogot a népnek.

Most mikor az általános választói szavazati jog kérdése foglalkoztatja nemcsak a politikusokat, hanem úgy szóva az egész országot, egy sokkal mélyebbre ható és nagy horderejű jog kivívására, vagy inkább csak életbeléptetésére akarom felhívni a nagyközönség figyelmét, kiindulva ama keresztyéni elvből, hogy mindnyájan egy Atyának gyermekei vagyunk s így mint Pál apostol helyesen mondá: „egyek a Jézus Krisztusban.” Ezen keresztyéni tan a mint mind jobban és jobban mélyebb gyökeret vert a fogékony szivekben, áthatotta egyszersmind az emberi társadalmat s így volt csak képes megszüntetni az elavult régi kornak *rabszolgautóményét*, eltörölni az ehhez hasonló embertelen *jobbágy-ságot*, létesíteni a humanizmus meghonosításával a *szelidebb keresztyéni erkölcsöket*, egyszóval így tudott csak a valódi emberi jogok megvalósításán és keresztül vitelen munkálni. Ámde a minden téren mutatkozó haladás nem a keresztyén szellemnek lelkesítő, nemesítő s áldást hozó kifolyása-e? Korunk humanizmusa még a legátalkodottabb emberekre is kiterjedt, ama krisztusi szózáttól áthatva: „Nem az egészségesek, hanem a betegek szükséglik az orvost.” Így minden művelt állam a bür-

ton rendszer javítása által, a mennyiben a rabokat egymástól elkülöníteni igyekeznek, nemde még a legnagyobb gonosztevőnek, a legmélyebben süllyedt embernek is erkölcsi javításán s a bűnök feneketlen örvényébe süllyedt szerencsétleneknek megmentésén fáradozik? Daczára e nagy szellemi vívmánynak, melylyel korunk méltán dicsekszik, meghonosítani óhajtván a közjóllétet, jogokat kieszközölni akarván a népnek, még mindig egy nagyobb *emberi jog* kivívását kellene előznie, mint a napirenden levő ugynevezett *általános választói jogot* s ez nem más, mint a *pusztai cselédségnek* méltán megkívántató *emberi joga*. Hisz ezek a szegény béresek még rosszabb bánásmódban részesülnek mint az ember gyilkosok. Ezeket egymástól elkülönítik, külön ezek lakba helyezik, de a szegény béresek, mint a barmokat az aklókban, úgy őket is családjaikkal 4 usque 5 házaspárt egy szobába lakoltatnak. Most már mondjuk, adja elő magát a családban valami szaporodás, minden emberi jog lábbal tapostatik, minden nemesebb érzés, minden szemérem, már annál a serdülő gyermeknél is csirájában elfojtatik. Vagy ha haláleset áll be, úgy már közegészségi szempontból sem tűrhető, hogy az a halott 48 óráig oly szobában légyen, hol 4—5 házaspár családostól kénytelen magát meghuzni. Hát miben különbözik az ilyen ember a barmtól, csak az által, hogy tud beszélni, hol itt az emberi jog, mely őt szabaddá, emberi méltóságának magaslatára emeli? Magam voltam olyan szegény bérest temetni, hol a földes ur azt, ki neki kényerét kereste, még halálában sem becsülte többre, mint barmát, a mennyiben ökrös szekéren vitette ki koporsóját a temetőbe. De meg a papot is olyan igás kocsin vitette, hol az ülést két kéve kukoricakőrő képezte. Igen, jogot az ilyen szegény népnek, *emberi jogot*, mely azt méltán megilleti, lévén ő is Istennek képmására teremtve. Mert hála Istennek leűnt már az a kor, mikor az ember a béresnél, sokkal feljebb kezdődött! Ezt szívleljék meg a politikusok, ezt vegyék szemügyre a haza jó voltán munkálkodó nagyjaink, csak akkor valósulhat meg nagy Széchenyink jóslata: „Magyarország nem volt, de lesz!”

Reichert Gyula.

A szekszárdi tisztviselők mozgalma magasabb lakbérosztályba sorozás érdekében.

Megirtuk már lapunk múlt számában, hogy *Acs Vendel* és *Waldmann Antal* urak mozgalmat indítottak, a tisztviselők lakbérének emelése ügyében, illetőleg Szekszárd r. t. városnak a lakbérosztály III-ik fokozatából a II-ik fokozatába leendő sorozása ügyében. A tisztviselők múlt vasárnap d. u. 3 órakor nagy számban jelentek meg a főgimnázium tornatermében tartott értekezleten. Az értekezlet vezetésére a jelen voltak *Wigand János* főgimnáziumi igazgatót, a jegyzőkönyv vezetésére pedig *Szigethy Lajos* törvényszéki aljegyzőt kérték fel. *Acs Vendel* gyengélkedése folytán *Waldmann Antal* posta és táviró főtiszt ismertette az értekezlet célját és körvonalazta az ez ügyben teendőket, végül pedig javasolta, hogy bizottságot küldjön ki az értekezlet a minisztériumhoz teendő felterjesztés megszerkesztésére, mely felterjesztésben kiemeltessék, hogy 2-től 5 szobás lakások mily összegen szerezhetők be Szekszárdon és ezzel szemben mily arányban áll az egyes tisztviselők jelenlegi lakbérére.

Máthás Kálmán számtanácsos csatlakozott *Waldmann Antal* indítványához ajánlotta, hogy a felterjesztés elkészítésére *Tihanyi Domokos*, *Waldmann Antal* és *Schneider János*ból álló 3 tagu bizottság küldessék ki.

Dr. Pesthy Pál kir. aljárásbíró a kérvény fűlszereléséhez szól; egy kimutatás készítését javasolja olyformán, hogy a kimutatásba a tisztviselő neve, fizetési osztálya, az általa birt lakás nagysága, annak a megemlítésével, hogy az hány szoba és mellék-

helyiségekből áll, és a fizetett lakbér összege jegyeztessék fel, illetve a lakbér összege minden egyes tisztviselő által sajátkezűleg irassék be, s úgy e körülmény, mint azon körülmény igazolására, hogy az ily módon feltüntetett lakberek összege a valóságnak tényleg megfelel, végül annak igazolására, hogy Szekszárdon XI., X., IX., VIII., VII. és VI. fizetési osztályba sorozott tisztviselőket rangjuk szerint megillető lakások elegendő mennyiségben nincsenek — helyhatósági bizonyítvány szereztessék be.

Waldmann Antal Dr. Pesthy Pál indítványát ellenzi, mert sokan vannak a tisztviselők közül, akik nyomasztó anyagi körülményeik következtében rangjuknak megfelelő lakást nem tartanak.

Tóth Henrik mérnök a felterjesztésben kiemelendően tartja, hogy Szekszárdon megfelelő számú tisztességes lakás nincs, gyakran a tisztviselő vagy apró szobácskákban kényszerül lakni, vagy drága áron házat szerezni.

Dr. Pesthy Pál indítványozza, hogy a tisztviselők kétségtelen jogos kérelmének támogatására a főispán, alispán és a törvényes elnöke keressék fel.

Tihanyi Domokos kedvezőtlen egészségi állapotát tekintve kéri, hogy a bizottságból hagyassék ki, indítványozza, hogy a bizottság elnöki tisztségére Fink Kálmán kir. tanácsos keressék fel.

Mindezek után Wigand János értekezleti elnök határozatilag kimondotta, — hogy az elhangzott indítványok figyelembe vételével — a minisztériumhoz felterjesztendő kérelem megszerkesztésére Fink Kálmán elnöke alatt Waldmann Antal és Schneider Jánosból álló bizottság küldetik ki és a bizottság tagjai felkértek, hogy kellőleg kidolgozzák felterjesztést f. hó 19-ére készítsék el, amikor is ugyancsak a főgimnázium torna termében a tisztviselők újabb értekezletre jönnek össze.

A tisztviselők az értekezletről az elnök elzetésével oszlottak szét.

VÁRMEGYE.

A vármegye közgyűlése.

E hó 7-én mozgalmas közgyűlése volt Tolnavármegye közönségének. Egész kis országgyűlés, t. i. abból az időből, a mikor még volt — országgyűlés. Az az, hogy mozgalmasságát tekintve beillik ez akkorára is, amikor ismét lesz — országgyűlés.

Kezdetben azt hittük, hogy a régi megszokott alakok gyér számához lesz ismét szerencsénk. Az újabb időig ugyanis olyan, monoton, egyhangú lefolyásnak szoktak lenni közgyűléseink, hogy a gonosz nyelvek szerint az álmatlanságban szenvedők oda szoktak járni — aludni. Most is még 10 órakor is alig egy-két bizottsági tag kopogtatta végig a faburkolatos terem padlózatát. Lassan gyülekeztek a vidékiek, néha-néha egy-egy helybeli hallgató surrant fel a karzatra s bizony-bizony aggodás fogott el bennünket hogy a bizottsági tag urak kint rekedtek valahol a közdülő utak feneketlen sártengerében.

Nóde mégis megérkeztek a derék, jó falusiak. (Bocsánat, de már minket is elfog a nagyási hóbort, mióta rendezett tanács lettünk, azért írjuk így.) Elfoglalták helyeiket s a karzat is megtelt hallgató közönséggel. A szépnem is igen szépen volt, képviselve. Nem egy arcon pirulni láttunk a kíváncsiság mellett némi kis izgatottságot is. Lesz-e valami...! Lassan az ellenzék vezető férfiai is beszállingóztak. Rátkay László, Szabó Károly, Schwetz Antal elfoglalták szokott helyüket, a zöld asztal végét, a hol az újságírók is össze szoktak bujni, hogy a közgyűlésből semmit se halljanak. Igazán gondolat olvasók ők. Az előadók és szónokok mozgó szájaiból kell kitalálni a gyűlés lefolyását, olyan rossz a helyük. Főleg ugyanezen asztal mellé telepedtek a főszolgabírák és a vármegye főbb

tisztviselői. A főispáni széktől balra az előadók rendezgették irataikat, míg végre egy 1/411 óra után megnyílt a főispáni lakosztályból a közgyűlési terembe vezető szárnyas ajtó s gróf Széchenyi Sándor főispán zajos éljenzés között lépett a terembe s utána a vármegye birtokos urai, kik tőle jobb kézre foglalták el helyeiket a zöld asztal mellett.

Megszólt az elnöki csemettyű s a főispán megnyitotta a közgyűlést. Mindjárt egy kis névszerinti szavazással kezdődött a tanácskozás, mert első tárgyalás a vármegye költségvetése volt felvéve s a pótdadót névszerinti szavazással kellett eldönteni. Egy-egy ilyen névszerinti szavazás a közgyűlésnek gyönyörű s lélekemelő érdekessége.

Hát még, ha hat is van egy nap, akkor fogesikorgatva újjong minden bizottsági tag. De hát törvény a törvény, ha ma nincs is törvény.

Az utána következő jelentéseken, mint valami kellemes kis zöldelő oazison, fájdalom, nagyon is hamar keresztül siklott a karaván, az az a közgyűlés; a központi járási szolgabíró is kiküldötték, aztán megint következett egy kis névszerinti szavazás; ami ismét félórát rabolt el az ellenzéki tagok szomorúságára. Hegyibe megkövetkezett a közigazgatási bizottságból kilépő tagok helyeinek betöltése titkos szavazással. No erre már borongós hangulat lept meg azokat, akik csupán azért uszták meg a vidéki sarat, hogy parázs szónoklatokat hallhassanak.

Vágyakodásuk elé még egy pár választás, egy halom miniszteri rendelet, meg egy csomó bizottsági előterjesztés tolokodott, mint valami bevehetetlenek látszó torlasz, de a derék előadói kar azon is keresztülvágta magát s délután egy óra felé megérkezünk a körlevelekhöz. Szerencse, hogy nagyobb részével angro végeztünk, mert a közgyűlés még most is tartana. Tolnavármegye ugyanis a vármegyéknek az alkotmány védelme tárgyában küldött körlevele mellett már előzőleg állást foglalt.

No most következett valahára a tárgyszorozat várva várt pontja: Somogy és Zemplén vármegyék körlevele.

Feszült figyelemmel hallgatták az állandó választmány javaslatát, amely szép szeliden csak sajnálkozott a fölött, hogy a király nem tudott megegyezni a koalícióval.

Se hideg, se meleg; langyos víz, mondták az ellenzékiek, erősebb mosdató kell nekünk, amelyik forró is, savas is, hadd egészen. Szabó Károly, az alsónyeki református pap nagy tüzzel, de azért kellő tisztelettel a király személye iránt, indokolta meg indítványát, mely úgy szólott, hogy a vármegye mondja ki, hogy a bécsi burgban történt fogadtatásban a magyar nemzet megalázását látja s e felett hazafias megbotránkozásának ad kifejezést, az ellenzéki vezéreknak pedig köszönetet nyilvánít maguktartásáért.

No ennek volt sava is, meg forró is volt; csak egy kicsit tulságosan forrázott; igyekeztek is lehíteni a kellő hőmérsékletre; különösen pedig Döry Pál alispán vonta ki a maró savat felszólalásával, mellyel sikertült a „megalázás“ és megbotránkozás helyébe az állandó választmány sajnálkozása mellé a „mély“ szócskát beilleszteni, amit az ellenzék is elfogadott, természetesen az ellenzéki vezérférfiaknak mondandó köszönetelhagyása mellett.

Erre aztán kitört a zugó kiáltás, hogy egyhangulag fogadjuk el. De hát ez, minden átmenet nélkül még sem történhetett meg, szavazásra került a sor, a melynek az eredménye az ellenzék várakozásán felüli volt, mert az állandó választmány javaslatával szemben Szabó Károly indítványát Döry Pál alispán módosításával nagy szótöbbséggel fogadták el.

Az idő már fél kettőre járt, az elnöklő főispán az idő előrehaladottságánál fogva fel függesztette az ülést délután négy órára. A teremből való kivonulás alkalmával az ellenzék hangadói a nem remélt győzelem mámorában már bent a teremben rágyújtottak a Kossuth nótára s úgy vonultak ki és le a lépcsőkön. Utjuk egy kis diadalmenet volt kifelé. A karzatról gyöngéd női kezecskék

fehér kendő lobogtatással verték a taktust a hazafias melódiához, Deák, Bartal, Vizolyi Gusztáv s más letűnt nagyságok pedig behuzták festett fejüket, a régi főispán is megcsóválta a fejét s a sok új főispánjelölt reménnyel tekintett a prezumtív új főispánra: no ezek után már csak visszalép... Az új főispán vissza is lépett a — főispáni lakosztályba.

Délután négy órakor lámpa világítás mellett folytatódott a közgyűlés szürkén, unottan s a visszamaradt ügyeket hamarosan, alig fél óra alatt letárgyalták.

A közgyűlés lefolyásának részletei egyébként a következők:

1. A tárgyszorozat megkezdése előtt gróf Széchenyi Sándor főispán dr. Schall Kálmán gyönki orvost tiszteletbeli járásorvossá nevezte ki.

Ezután következett a vármegye 1906-ik évi költségvetése, melynek keretében a tisztügyész mellé egy irodavezetői állást szerveztek 2200 kor. fizetés és 420 kor. lakbérilletményel.

2. Az alispán, a közigazgatási bizottság és számonkérőszék jelentését tudomásul vették. 3. A központi járás második szolgabírói állására — mivel időközben dr. Hagymásy Zoltán a pályázattól visszalépett, — az egyedüli jelöltet, báró Fiáth Elemér vm. th. aljegyzőt egyhangulag megválasztották.

4. A gyámpénztári pénzkészleteknek pénzügyintézetknél történő elhelyezése egy kis vitát idézett elő, mert több vidéki pénzügyintézet kérvényt nyújtott be, hogy ezeket a pénzkészleteket aránylagosan megosztva, a vidéki pénzügyintézetknél is helyezték el. Az állandó választmány a pénzügyintézeteket kérelmükkel elutasítani javasolta a kezelés gyakorlati kivitelének nehézsége miatt s azt javasolta, hogy 200.000 korona az országos hitelszövetkezetnél, a többi pedig a Szekszárdi takarékpénztárnál és a Tolnamegyei takarékszövetkezetnél megosztva helyeztessék el. Bartal Béla az összes mintegy 1.500.000 koronát kitevő gyámpénztári készletet az országos hitelszövetkezetnél kívánja elhelyezni, mert a bizottság minden tagja szavatol a pénzért s ő legbiztosabbnak látja a hitelszövetkezetet, melynek állami garanciái vannak. Rátkay László és Bodor György szintén nem fogadják el az állandó választmány javaslatát s azt kívánták, hogy a vármegyei vidéki pénzügyintézetek is részesüljenek az elhelyezés jótéteményében. Döry Pál alispán kifejtette, hogy az összes pénzkészleteknek a hitelszövetkezetnél való elhelyezése a kezelés szempontjából teljesen czélszerűtlen, ami pedig a vidéki pénzügyintézeteket illeti, már a múlt évben is kérvényeztek, de akkor és most is az állandó választmány azért utasította el őket, mert első a biztonság s hogy az árvapénzek nem arra valók, hogy kisebb pénzügyintézeteket azokkal felsegéljenek, de a kezelésre nézve is fontos, hogy a készletek minden pillanatban hozzáférhetőek és szükség esetén azonnal folyósíthatók legyenek. A névszerinti szavazásnál 66 szóval 30 ellenében az állandó választmány javaslatát fogadták el. 5. A közigazgatási bizottságból az év végén kilépő tagok helyeinek betöltését titkos szavazással döntötték el — az egyik szavazatszedő küldöttség tagjai voltak: elnök Kovács Sebestyén Endre, tagok: Bernrieder János, Kurcz Vilmos, jegyző: Szévald Oszkár; a másiké: elnök Sztankoványi János, tagok: Perczel József, Döry Hugó, jegyző: dr. Szentkirályi Mihály. Beadtak 105 szavazatot, melyből Török Béla 84, Forster István 84, Bernrieder József 82, Jeszenszky Andor 81, Perczel Dezső 57 szavazatot kapott s így a közigazgatási bizottságba beválasztottak. 6. Az igazoló választmány tagjait a főispán kinevezte: Örfly Lajost, Sass Lászlót, Kurcz Vilmost, dr. Hirling Ádámot, a közigazgatási bizottság részéről; Tóth Károlyt, Leopold Sándort, dr. Mayer Gyulát és dr. Fent Ferenczet a törvényhatósági bizottság részéről pedig megválasztották. 7. A tisztügyészt helyettesítő ügyésznek Török Bélát, a paksi borellenőrző bizottságba Schmidt Ferenc paksi lakost, a simontornyai és dombóvári járás mezőgazdasági bizottságba Bévárdy Lajost, Ludvig Józsefet és Bán Istvánt választották

meg. 8. A katonabeszállásolási pótdó kivételével kapcsolatosan *Thérme* János nagydorogi lakos bizottsági tagnak azon javaslatára, hogy a katonai podgyász szállításnál felmerülő költségek a szállítóknak megtérítenek, az állandó választmány azon javaslatát, mely szerint a katonabeszállásolási alapból 1906 január 1-től kezdődőleg kilométerenként 14 fillér megtérítessék, — elfogadták. 9. A telefonhálózat és az árvaszéki jegyzői állás rendszeresítése tárgyában érkezett miniszteri leiratokra, melyek költségvetés hiányában a vármegye felterjesztéseit elutasították, azt határozták, hogy a jövő évben a felterjesztést megújítják. 10. A vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyta a múzeum könyvtár szabályzatát. 11. Több bizottsági előterjesztést jóváhagytak. 12. Özv. *Korbonits* Dezsőnének 1440 kor. nyugdíjat s 3 gyermeke után fejenként 288 kor. kegydíjat, özv. *Kóbor* Jánosnének 192 kor. nyugdíjat állapítottak meg. 13. *Abauj*, *Zala*, *Nógrád*, *Szatmár*, *Moson*, *Szilágy*, *Liptó*, *Somogy* és *Pest* vármegyék körleveleit az alkotmány védelme tárgyában tudomásul vettek, mert ebben a tárgyban a vármegye már előzőleg állást foglalt. 14. *Somogy* és *Zemplén* vármegyék körleveleire vonatkozólag már a bevezetésben szóltunk, itt csak annyit, hogy 84 szóval 28 ellenében az állandó választmány javaslatát elvetették. A többi vármegyei körleveleket, melyek különféle részben politikai, részben más ügyről szólnak, tudomásul vették. 15. *Bezerédj* Pál és társainak kérvényét *Gindlicsalád* községnek a központi járásba csatolása iránt, pártolólá a belügyminiszteriumhoz felterjesztetni elhatározták. 16. A községi és körjegyzők együletének az ebtartási és községi közmunkákról alkotott vm. szabályrendelet módosítása tárgyában beadott kérvényét a közigazgatási szakosztálynak adták ki, — *Tolnánémedi* községnek a tartásdíjak megtérítése tárgyában beadott kérelmét elutasították. Az alispáni előterjesztéseket, a vármegyei hadapród iskola alapítványi hely betöltése, a megyei szőlőtelep átadása, a kissebesi kőbánya társulattal kötött szerződés, a paksi mértékhitelítő hivatalhelyiség 400 kor.-ért való kibérlése, *Paks* község kölesön kötvényének jóváhagyási záradékkal ellátása, továbbá a dunaföldvári járási főszolgabírói hivatal részére egy 631 □-öl területnek 10096 koronáért leendő megvétele s a főszolgabírói épületnek 40750 kor. előirányzott költségen felépítése tárgyában tudomásul vették, illetve jóváhagyták s a felterjesztendőket az illetékes miniszteriumokhoz felterjesztetni határozták. 17. A községek képviselőtestületeinek határozatai közül az állandó választmány javaslatához képest a) *Dunaföldvár* községnek ingatlan bérbeadását hatályon kívül helyezték, b) *Kocsola* községnek az iskola épület biztosítására vonatkozó határozatát, c) *Dunaföldvár* községnek a gimnáziumi alap visszaadására vonatkozó határozatát — azzal, hogy a község tovább kezelje, d) *Döbrököz* községnek a községi szolgálmányok alól való fölmentését, e) *Koppányszántó* községnek a szülésznek fizetésének megállapítására hozott határozatát *érvényen kívül helyezték*. A többiekét jóváhagyták.

Az időközben beérkezett tárgyak közül: 1. *Báró Fejérváry* Géza miniszterelnöknek a kormány megalakulását tudató leiratára elhatározták, hogy a vármegye fenntartja ismételve, a már előzőleg ebben a tárgyban hozott határozatát. 2. Ugyancsak a miniszterelnöknek a vármegyékhez intézett leiratát, valamint *Kristóffy* József belügyminiszternek kinevezését tudató leiratát egyszerűen irattárba helyezték. 3. A vármegyei magyarosító bizottságba megválasztották: a közigazgatási bizottság sorából: *Wosinsky* Mórt, *Boda* Vilmost, *Órffy* Lajost, a törvényhatósági bizottságból dr. *Fent* Ferenczet, *Perczel* Józsefet, *Jeszenszky* Andort, *Magyar* Zsigmondot, *Sass* Lászlót, *Forster* Istvánt, *Marhauer* Imrét, *Bernrieder* Jánost, *Singer* Bálintot és *Tiringer* Vilmost. 4. Több vármegyei különféle ügyekben küldött körlevelét tudomásul vették. 5. *Szepesvármegye* körlevelét a számvételek és pénztárak visszaállítására tárgyában tudomásul vették és hasonló értelemben szintén felírják ille-

tekes helyre. 6. *Szecsey* Lajos utmes-ternek az utmes'eri tanfolyam hallgatásra kirendelését tudomásul vették és havi ellátmányát 100 koronára emelték. 7. A bonyhádi mértékhitelítő hivatal részére 100 kor. lakbért utalványoztak. 8. A községek képviselőtestületeinek határozatai közül *Udvari* községnek ingatlan átengedése, *Paks* községnek a közgyűlési jegyzőkönyv felolvasása tárgyában hozott határozatait érvényen kívül helyezték, a többiit jóvá hagyták. 9. Dr. *Mayer* Gyula és társának a *Szekszárd* r. t. várossá alakulása és tisztújítása ellen beadott felebbezését elutasították. 10. *Szekszárd* nagyközségnek a *szekszárdi* *Ferencz* kórház részére ingatlan átengedése tárgyában hozott határozatát érvényen kívül helyezték. Ezek után az elnöklő főispán dr. *Hagyományos* Zoltán közg. gyakornokot kinevezte vm. tb. aljegyzővé, végül pedig a megválasztott szolgabíró és a kinevezett tisztviselőket letették a hivatalos esküt, mely után a főispán a közgyűlést bezárta.

A vármegyei közigazgatási bizottság november havi ülését e hó 13-án tartja.

HIREK.

Egy főispánság története.

Simontsits Elemér, Tolnavármegye főjegyzőjének főispánsága — legalább ezidő szerint — a múlté. így minden elfogultság nélkül meg lehet írni a — történetét.

Előző számunkban budapesti hírlapokból s más teljesen megbízható forrásokból vett hírek alapján mi is közöltük, hogy *Simontsits* Elemér, Tolnavármegye főjegyzőjének e vármegye főispánjává való kinevezetése befejezett dolog.

Csakugyan az is — volt. A fáma s *Budapestről* jövő telefon-jelentések még azt is tudni vélték, hogy a kinevezés a vármegyei közgyűlést követő napon lesz publikálva. De ez nem történt meg, sőt a mi értesülésünk szerint nem is történik meg.

Simontsits Elemér főjegyző ugyanis, amint lapunk zártkörű értesülünk, ez idő szerint *nem hajlandó a főispánság elvállalására*. Etikai alapon, nem hatalmi vágyból vállalkozott a nagy feladatra s ezen elhatározásának hazafias voltát semmi sem bizonyítja jobban, mint visszalépése, amelynek oka az a hangulat, amely a gróf *Széchenyi* Sándor főispán által, az utódja beiktatása módozatainak megbeszélésére összehívott értekezleten nyilatkozott meg.

Ez az értekezlet 7-én a vármegyei közgyűlés megnyitása előtt folyt le a főispáni lakosztályban s mivel nem volt bizalmas jellegűnek deklarálva, így talán mi sem követünk el indiskréciót, ha a helyzet magvilágítása céljából, lefolyásáról bővebben megemlékezünk.

Az értekezleten körülbelül a következők jelentek meg: gróf *Széchenyi* Sándor, *Sztankovánszky* János, *Kováts* S. Endre, *Vízoly* Ákos, *Perczel* József, *Bernrieder* József, *Bartal* Béla, *Perczel* Dezső, *Perczel* Lajos, *Döry* Pál, *Petrits* Ferencz, *Wigand* János, *Boda* Vilmos, *Bernrieder* János, *Leopold* Sándor, *Leopold* Kornél, *Órffy* Lajos, *Török* Béla, dr. *Kis* Ernő, dr. *Frühwirth* Jenő, *Tóth* Károly, *Jeszenszky* Andor, báró *Schell* József, *Rátkay* László, dr. *Schwetz* Antal, *Tóth* Ödön, *Bodor* György, *Bodnár* István.

Gróf *Széchenyi* Sándor főispán mindenekelőtt hangsúlyozta, hogy az értekezletet minden politikai célzat nélkül és csupán csak a vármegye jó hírnevének kívánatos megóvása céljából hívta össze. Más vármegyék ugyanis olyan módon fogadják új főispánjaikat, amely módnak itten való alkalmazása, mélyen sértene e vármegye régi tradícióit s esorbát ütne a vármegye jó hírnevén s mindez talán eikerülhető lesz, ha az új főispán megismertetni az ő álláspontját, miért is átadja neki a szót.

Simontsits Elemér legelőször is hálás köszönetét nyilvánította a főispánnak, hogy az értekezlet összehívásával alkalmat adott neki arra, hogy a megyei közéletnek politikai pártkülönbség nélkül összegyűlt tényezői előtt álláspontját kifejtse, s hogy a megjelentek részéről megteendő nyilatkozatokból magának, mintegy tájékozást merithet. Ezután részletesen ismertette az előzményeket, így elmondotta, hogy a mikor illetékes helyről felszólították a főispáni szék elfoglalására, első sorban kijelentette, hogy abszolútismussal semmiesetre sem kíván szolgálni s a mikor erre a belügyminiszter válasza megnyugtatta, felvette a kérdést, hogy mi lesz az adózás és ujoncozás kérdésével, mert ő országgyűlésileg meg nem szavazott adóbehajtáshoz, vagy meg nem ajánlott katona kiállítására segédkezni nyújtani nem hajlandó. Ezekre is határozott választ kapott, amennyiben ki lett jelentve előtte, hogy se adóbehajtása, se ujoncozás fogantatása mindaddig nem lesz, míg az országgyűlés meg nem szavazza. Ezek után még tovább ment, kijelentette, hogy ő semmiféle törvénytelenségre, sem most, sem a jövőben nem vállalkoznék s csak amennyiben így van tervbevéve kineveztetése, hajlandó a főispánságot elvállalni.

Azóta, hogy ez történt, a törvényhatóságok egynéhány olyan álláspontra helyezkedett, melyből világosan előre látható, hogy a főispán állásának betöltését a törvénynek normális viszonyokra szabott rendelkezései és eszközei biztosítani képesek nem lesznek. Sokkal nagyobb tisztelettel viseltetik ennek a vármegyei közönségnek iránt, mely őt 13 év óta bizalmával tüntette ki, mintsem hogy vele szemben *hatalmi eszközöket* alkalmazhatna, ezért a saját mihez tartása végett tudni akarja, minő álláspontra helyezkednék kineveztetésével szemben a vármegye, mert bár az a meggyőződése, hogy a mostani nehéz viszonyok között, — ha *a maga feláldozása* árán is, — szolgálatot tenne e vármegye közéletének vállalkozásával, mert a törvény uralmát és az önkormányzati jogkör érintetlen tiszteletben tartását biztosíthatná, mégis ezen vállalkozáshoz nem nélkülözhetné azokat az erkölcsi alapokat, melyeket csak a közvéleménynek olyatén megnyilatkozása szolgáltatna, a melyből azt láthatná, hogy ő ezzel a vármegyével szemben semmiféle kivételes eszköz igénybevételére utalva nem lesz. Azt hiszi, hogy ezen nyilatkozatával a vármegye iránt érzett igaz tiszteletének kétségtelen tanúságát szolgáltatva most még nem késő, arra kéri az értekezlet tagjait, hogy őt teljes őszinteséggel legyenek szívesek felfogásukról tájékoztatni.

Simontsits nagy közvetlenséggel előadott szavai után legelőször *Bernrieder* János szólalt fel, ki bár az egyéni garanciát s a kétségtelen jóindulatot látja a leendő főispánban, nyilatkozatot kér még is arra nézve, hogy miképpen vél ellenállhatni, ha majdan tőle szigorubb rendszabályok keresztülhajtását követelik?

Simontsits rövid válasza után, *Döry* Pál alispán hosszabb beszédben fejté ki a maga álláspontját. Szerinte előbb kellett volna a vármegye hangulatát kipuhatolni, ez most már késő. Erre hosszabb politikai fejtegetésekbe kezd, melyekre nézve azonban gróf *Széchenyi* Sándor főispán közbevété, hogy azok az értekezlet keretébe nem tartoznak, mire az alispán ismételtelen kijelenté, hogy ő a beiktatási aktusnál a szigorú törvényesség határai között fog eljárni.

Ezután az ellenzék férfainak felszólalása következett. *Simontsits* egyéni értékét ily egybehangzó értelemmel talán még soha ki nem emelték. Valamennyien férfias nyíltsággal meghajoltak a leendő új főispán nagy képességei előtt. *Boda* Vilmos, dr. *Schwetz* Antal, *Szabó* Károly, sőt *Rátkay* László is a legmelegebb elismeréssel nyilatkoztak értékes egyéni tulajdonságairól, de egyúttal mély sajnálkozásuknak is kifejezést adtak a felett „hogy a jelen körülmények között vállalkozott erre a feladatra. A felszólalók maguk nevében biztosították még arról is — bár pártfeleikről jót nem állottak — hogy részük-ről durva inzultusoknak kitéve nem lesz, —

egyedül *Rátkay* László volt az, a ki *Boda* Vilmos beszédébe beleszólván, majd később külön is, kijelenté, hogy őt hagyják ki a számításból, mert ő mindenre képes. Különösen hatásos volt *Szabó* Károly tüzes felszólalása, melyben *Simontsits* a piros bársonyszékre is méltónak ítélte, de kérve-kérte, hogy a főispáni székhez vezető nagy lépést a jelen körülmények között ne tegye meg. Az öreg *Petrich* Ferencz is szinte könyörögve kérte „Elemér rokonát” hogy még nem késő, lépjen vissza.

Bernrieder József a szabadelvű párt elnöke szintén hasonló szellemben beszélt. Végül még *Jeszenszky* Andor mondott hosszabb beszédet. Ő is sajnálattal hallotta *Simontsits* vállalkozását, akkor mindjárt kijelentette, hogy beigtatásán részt nem vesz, de most hallva a felszólalásokat s a hangulatot, igen is megjelenik ott, mert szerinte a vármegye higgadtabb elemeinek minden lehető el kell követniök, hogy a beiktatás a vármegye hirnevének megcsorbulása nélkül menjen végbe. Ő egyébként bizik az ellenzék hazafias, de minden túlzástól óvakodó magatartásában.

Ezután *Simontsits* köszönetet mondott az értekezletnek. Megköszönte, hogy elfogulatlanul, semmit el nem hallgatva tájékoztatták a helyzetről, gondolkozási időt kért másnapig, hogy a körülményeket megfontolva dönthesse.

S ezzel az értekezlet véget ért.

Simontsits még aznap Budapestre utazott. Mit tárgyalt a belügyminiszterrel nem tudjuk, máskor is jól értesült forrásunkból azonban egészen biztosan tudjuk, hogy bejelentette ott, miszerint *Tolnavármegye főispán-ságát a megváltozott körülmények miatt jelenleg el nem vállalja.*

De jól van-e ez így?

Simontsits személyére nézve mindenestre jól. De hát vármegyénkre?

Kételkedünk benne.

Minket nem politika, nem bizantizmus, de éppen az egyén belső értékében rejlő garancia készített úgy a multban, mint jelenleg annak kimondására, hogy *Tolnavármegye közéleté mindenestre sokat nyert volna az új főispánban.*

Kassandra féle jóslásokba azonban nem bocsátkozunk, de majdnem szó szerint átvesszük közéletünk egyik kitünőségének ama többek előtt tett nyilatkozatát: törtéjük ezek után ebből az esetből kifolyólag *Tolnavármegyében* bármi rossz, azok lesznek az okai, a kik akár tulhajtott hazafiságból, akár más egyéni okokból lehetlenné tették érvényesülését ama férfúnak, a ki a főispáni állásnak mindenkor disze, *Szekszárd, Tolnavármegye előhaladásának buzgó előharcosa lett volna.*

Annyi bizonyos, hogy *Simontsits* Elemér visszalépésével nemcsak önzetlenségéről, de vármegyéje iránt való szeretetéről is fényes tanubizonyosságot tett s *meggyanúsított* jó szándékainak és kifogástalan hazafiaságának is fényes tanujelét adta.

— **A keresk. miniszteri államtitkár Szekszárdon.** A szekszárdi selyemgyárnak s a tolnai selyemfonódnak e héten is magas látogatója volt. *Szterényi* államtitkár járt itt, ki nagy meglepéssel nyilatkozott a látótakról s az állam legmesszebb menő támogatását helyezte kilátásba. Az államtitkár *Bezerédj* vendége volt.

— **Esküdtétel.** *Sinkovich* Géza, a szekszárdi kir. törvényszék új albirája e hó 9-én tette le a hivatalos esküt. A kir. törvényszék ez alkalommal teljes tanácsulást tartott, melyen *Hazslinszky* Géza kir. törvényszéki elnök elnökölt. A jegyzőkönyvet dr. *Csizmadia* Géza vezette. — Az esküdtétel után az új albirót az elnök és kartársai szívélyesen üdvözölték.

— **Hivatalvezetés átvétel.** *Alacs* Zoltán főmérnök, a szekszárdi m. kir. államépítészeti hivatal új főnöke e hó 9-én érkezett *Szekszárdra* s a hivatalvezetést ma vette át *Raisz* József kir. főmérnöktől, ki azt eddig ideiglenesen vezette.

— **Apponyi Baranyában.** Vasárnap, 12-én Pécsen nagy ellenzéki népgyűlés, másnap, hétfőn pedig Mohácson függetlenségi szervezkedő gyűlés lesz. Mindkét gyűlésen megjelenik, számos képviselő társaságában, *Apponyi* Albert gróf is. Utközben Dombóvárrott az ottani függetlenségi párt üdvözlö.

— **A pécsi posta- és távirtdaigazgató Szekszárdon.** *Opris* Péter pécsi posta- és távirtdaigazgató e hó 6-án és 7-én *Szekszárdon* időzött egy titkárral s alapos vizsgálat alá vette a szekszárdi postahivatalt, hol szép rendet s pontosságot tapasztalt, a melyért teljes elismerését nyilvánítá *Acz* Vendel postafelügyelőnek. Innen *Toluára* utazott, hogy az ottani postahivatalt is megvizsgálja.

— **Uj tisztviselők.** Mint lapunk más helyén is olvasható, *Tolnavármegye közgyűlése* báró *Fiáth* Elemér tb. vármegyei aljegyzőt a központi járás szolgabírájává választotta meg. — Ugyanekkor gróf *Széchenyi* Sándor főispán dr. *Hagymássy* Zoltán tb. szolgabíró tb. aljegyzővé, dr. *Schall* Kálmán orvost pedig tb. járásorvossá nevezte ki.

— **Teaestély.** Mult Szerdán volt a tolnamegyei nőegylet és szekszárdi róm. kath. óvoda második teaestélye. Az estélyen igen szép számu közönség volt jelen és a kedélyes multság a késő reggeli órákban ért véget. Az estély jó hangulatának emeléséhez nagyban hozzájárult dr. *Örffy* Gyula ügyvéd művészi hegedűjátéka, amelyet *Klieber* Gizella zongorán kísért, a *Klieber* testvérek kiválóan sikerült duettje, *Pazár* Dezső pompás zongorakisretével, *Ocskay* Szidónia érzésteljes czimbalom és *Wigand* Hedvig kitünő zongorajátéka.

— **Tanítói kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Csankó* Vilmos Ózákpusztai tanítót az ungmegyei *zalaicskai* állami elemi iskolához rendes tanítóvá nevezte ki.

— **Esküvők.** *Blázsik* Ferencz, szekszárdi államvasuti tisztviselő mult hétfőn d. e. 9 órakor esküdtött hűséget a szekszárdi belvárosi róm. kath. templomban *Steiner* Ilonkának, *Steiner* Károly biztosítási ügynök leányának.

Répás Dezső bonyhádi r. kath. tanító f. hó 4-én vezette oltár elé *Németh* Sárkát, *Németh* Ferencz bonyhádi járásbírósi irodatiszt leányát.

— **Egyházmegyei küldöttség a pécsi püspöknél.** *Zichy* Gyula gróf pécsi püspök 8-án ünnepelte 34-ik születése napját s véletlenségből épen ezen a napon tisztelgett nála a pécsi káptalan és egyházmegye küldöttsége: *Szeifritz* István nagyprépost, *Hanny* Gábor pápai prelátus, *Károly* Ignác apátplebános és *Igaz* Béla dr. püspöki titkár. A küldöttséget legszívélyesebben fogadta egy fiatal püspök, mint édes anyja *Rédern* grófné, és bátyja *Zichy* János gróf, orsz. képviselő. A vendégeknek a nagylángi uradalmi kastélyban való elszállásolása után délután 2 órakor volt az ebéd és a püspök szeretetreméltóságával csakhamar megnyerte a küldöttség mindegyik tagjának legteljesebb rokonszenvét. A pécsi beigtatás időpontját nem lehetett ezuttal még megállapítani, mivel az attól függ vajjon a pápa tekintettel a hosszú püspöki sedisvacanciára breve útján fogja-e *Zichy* Gyula grófot külön consedálni, vagy pedig az új püspököket együttesen, ezen év végére tervezett consistoriumban fogja-e püspökké avatni? Előreláthatólag december elején lesz az ünnepélyes beigtatás.

— **Somogyvármegye új levéltárosa.** *Roboz* Zoltán dr. elhunytával megtüresedett Somogyvármegyében a levéltárosi állás. *Tallán* Gyula főispán ez állásra *Baranyai* Bélát, *Baranyavármegye* helyettesített allelvéltárosát nevezte ki.

— **Halálozás.** *Pottyondy* Ferencz, a tolnamegyei közs. jegyzői karnak érdemes veteránja, Értény községnek 43 évig volt jegyzője, 1848—9 iki honvéd folyó évi november hó 3-án, a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 80-ik évében, d. u. 3 órakor, hosszas szenvedés után elhunyt. A megboldogult hült tetemét folyó hó 5-én d. u. 3 órakor nagy részvét mellett helyezték a tamási róm. kath. sirkertben levő

családi sírboltba örök nyugalomra. Az engesztelő szent mise áldozatot folyó hó 6-án d. e. 8 órakor mutatták be a tamási-i róm. kath. templomban az Egek Urának. A köztestületben állott férfiú halálát siratják: *Pottyondy* Mária, férj. *Parragh* Béláné, *Pottyondy* Paulina, férj. *Hessz* Pálné, *Pottyondy* Gizella gyermekei. *Pottyondy* József testvére. *Parragh* Béla, *Hessz* Pál vő. *Parragh* Ilonka, ifj. *Parragh* Béla, *Parragh* Ákos, *Parragh* Hugó, *Parragh* Iván unokái. Özv. ifj. *Pottyondy* Ferenczné szül. *Gyökhegyi* Mária menyé. *Hessz* Mariska, ifj. *Hessz* Pál, *Hessz* Elemér, *Hessz* Szeréna, *Hessz* Paula, *Hessz* Feri, *Hessz* Bözsike unokái.

Dürr István bonyhádi szobrász és kőfaragó f. é. nov. hó 8-án hosszas szenvedés után, életének 59-ik évében elhunyt.

— **A Tolnamegyei Közlöny tek. szerkesztőségének.** Az új főispáni kinevezéssel tudunkkal csak mi foglalkozunk egyedül a T. K.-nek nem tetsző módon, így malicziózus megjegyzése, (a „hivatalos lap”) csakis mi reánk vonatkozhatik. Hivatalos lap sem nem voltunk, sem nem vagyunk, kilátás sincs reá, hogy legyünk s bár abban sem találunk dehonestálót, hogy a T. K. már volt — *hivatalos lap*, kijelentjük mégis: annyi kollegiális jóakaratot elvárunk a T. K.-től, hogy teljes jóhiszeműségünket — habár a sorok között is, hasonló czélzásokkal — meg ne gyanúsítsa. A mi különben a mi tömjénfűstünket illeti, a fent leirt értekezleten sokkal nagyobb máglyát raktak a dicséretekből éppen az ellenzék igen tisztelt tagjai és senkinek sem jutott eszébe, hogy azért őket valaki bizantizmussal vádolja, mert mindenki érezte, hogy *igazat* mondtak. Legyen tehát békesség köztünk.

— **Motoros forgalom Szekszárd—Bátaszék—Pécs között.** *Pallós* Ignác a pécs—bátaszéki vasut engedményese a Pécsi Napló értesülése szerint a szekszárd—bátaszéki h. é. vasut igazgatóságával arról tárgyal, hogy a motoros vasuti forgalom, melyet ő Pécs—Bátaszék közt tervez, Bátaszék—Szekszárdra is kiterjesztessék. Mindenesetre örvendének, ha a tárgyalások eredményre vezetnének s a terv mielőbb megvalósulna; ez egyuttal indító oka lehetne annak is, hogy az állam is berendezze ilyen motoros járatokat Szekszárd és Sárbogárd között.

— **A szekszárdi állami főgimnázium** „Eötvös József önképzőköré” ma este 8 órakor a kör könyvtára javára, az intézet tornacsarnokában zeneestélyt rendez. Belépő díj személyenkint 1 korona. Felülízetéseket köszönettel káptadnak és hírlapilag nyugtáznak. — A műsor a következő: 1. *Mazurka*. *Tóth* Gyula VIII. o. t.-től. Előadja az önképzőkör zenekara. 2. *Wienavszky*. *Legenda*. *Hege* dűn előadja *Halász* János, zongorán kíséri *Leopold* Elemér. 3. *Farkas*—*Hetényi*: *Czinka* Panna. *Melo*drama. Szavalja *Burger* Mórca, zongorán kíséri *Somogyi* Zsigmond. 4. *Magyar* nóták. Előadja az önképzőkör zenekara. 5. *Kurucz* nóták. *Enekl*i az intézet férfikara. 6. *Guonod*: *Margaretha* (Faust). Zongorán előadja *Parragh* Tibor. 7. *Arany* János. *Jóka* ördöge. Szavalja *Kramolin* Vilmos. 8. *Hunyadi* induló. Előadja az önképzőkör zenekara.

— **Képviselők beszámolója.** *Wéber* János a bonyhádi választókerület képviselője f. hó 5-én *Kisdorog* községben beszámolót tartott, melyre a szomszédos községekből is számosan megjelentek. A beszámoló beszéd után *Pévald* Vilmos *kisdorogi* plébános vendégséget tartott a képviselő tiszteletére. A mint értesülünk *Szluha* János is a héten tartotta beszámolóját: Igy vasárnap nov. 5-én délelőtt fél 12. órakor *Dombóvárrott*, délután 3 órakor *Döbröközön*. Hétfőn nov. 6. délelőtt 11 órakor *Kurdon*, délután 3 órakor *Gyulajon*. Kedden nov. 7-én délelőtt 9 órakor *Könyiban*, 11 órakor *Értény* és d. u. 3 órakor *Szántó* községben. Szerdán délelőtt 11 órakor *Szakacson*. A kerület többi községeit az időjárás, illetőleg az utak javulásával fogja meglátogatni.

— **Uj posta- és távirtda hivatal.** Az új dombóvári vasuti állomáson f. hó 21-én „*Ujdombóvári pályaudvar*” elnevezéssel új posta- és távirtda hivatal lép életbe.

A tanítványok kegyelele. Pár évvel ezelőtt hunyt el *Bánhid* Endre, a szekszárdi állami főgimnázium latin tanára. Tanítványai a mostani VIII-ik osztálybeliek igazán szép, nemes cselekedettel emlékeztek meg egykori tanárurukról, hogy sirja jeltelen ne legyen, a szekszárdi sarkertben emléket állítottak s mindszentek napján dr. *Zipser* Jakab vezetésével megkoszorúzták egykori tanáruk sirját. Igazán megható a derék tanítványok halála.

Gazdatiszti kinevezés. *Mányoky* József okl. gazdaszt, *Mányoky* Kornél bírósági végrehajtó fiát, gróf *Wimpfen* Simon nagybirtokos érdi uradalomhoz segédtisztté nevezte ki.

Alapszabály jóváhagyás. A m. kir. belügyminiszter a *Trinn* János plébános elnöki vezetése alatt álló bonyhád-vasasdi rk. olvasókör alapszabályait jóváhagyta.

A tanító becsmérése. *Lengyel* Ferencz tolnai tanító déli 12 órakor befejezte a tanítást, a hanyag tanulókat is szépen kikérdezte, aztán mielőtt a tanulókat elbocsátotta volna az iskolából, a közeli kereskedésbe ment valami megvenni valóért. Mig odajárt, *Szabó* Ferenczné szül. *Vass* Teréz tolnai lakosnő berontott az iskolába a gyerekek közé s azon ürügy alatt, hogy az ő János nevű fiát egy másik iskolás fiu megverte, éktelen lármával el kezdte a tanítót becsmérni, gyalázní, e helyen egyáltalán, nem közölhető szavakkal. A tanító a kereskedésben végezvén, visszaindult a gyermekeket hazaeresztvén s már, az utcán hallotta a nagy lármát és kiabálást s mikor beért osztályába, a dühös némbor még szebben folytatta szidalmait, sőt a tanítót lakásáig kísérte folyton gyalázva. E miatt a tanító az iskolaszéki elnökség útján feljelentette az illetékes közigazgatási hatóságnál.

Borbély üzlet átvétele. A *Tóth* Ignác féle virágzó borbély üzletet *Gál* István és *Tánczos* Kálmán *Tóth* Ignác özvegyétől átvették s azt régi jó hírnevéhez méltóan fogják továbbra is vezetni.

Eltűnt kereskedő. *Walder* Béla, dombóvári fakereskedő a mult hét folyamán eltűnt Dombóvárról s nagy adósságot hagyva hátra, Amerikába szökött. Legalább azt bizonyítják azok a levelek, a melyeket Párkányánán adatott fel valakivel azok számára, a kiket megkárosított. *Walder* három héttel ezelőtt azzal távozott hazulról, hogy két-három heti üdülésre Abbáziába megy. Szombaton, november 4-én tűnt ki azonban, hogy a fiatal, törekvő és igen szimpatikus kereskedő nem üdülés céljából távozott itthonról, hanem megszökött az ő szerencsétlen manipulációi miatt. Felesége néhány nap előtt hazautazott szüleihez, akik ugylátszik már értesültek *Walder* szökéséről, mert az asszony atyja november 3-án lejött Dombóvárra és elszállítás végett csomagoltatta a butorokat. Ekkor azt a hirt terjesztették, hogy *Walder* Bélát operálni kellett és most súlyos beteg. És miután előreláthatólag hosszú ideig lesz kénytelen az ágyat őrizni, azért butorát is leviteti Abbáziába. Szombaton reggel azonban kitűnt, hogy ez a hír naiv mese. Hogy mekkora összeget vett föl hamis váltókra, mások névalírására is, eddig még nem bizonyos, de valószínű, hogy a kicsalt összeg meghaladja a 200.000 koronát. A posta többeknek hozott levelet magától *Walder* Bélától. Érzékenyen bucsuzik azoktól, akiknek irt, kéri, hogy el ne ítélik, mert ő nem rossz, csak szerencsétlen. *Walder* Béla tényleg áldozatul esett szerencsétlen spekulációnak és több érdekeltet, különösen *Rothermel* Henrik kereskedőt érzékenyen megkárosította. Különben a Párkányánán földolt levelekben tudatja ismerőseivel, hogy a váltókat ő hamisította, s hogy nyugodtak lehetnek az illetők, mert nem kell fizetniök. Csak hogy vannak olyan váltók is, a melyeken a névalírás nem hamis, s így több ezer koronát kell majd a jótállónak fizetniök. Egyébként majdnem minden tolnamegyei takarékpénztár károsodik a család következtében. *Walder* Béla szökése közben, utójára egy budapesti pénzügyintézet akart nagyobb érvágást ütni, de ez már nem sikerült neki.

Elopott csizmak. *Szija* Kálmán becsomagolt egy halom csizmát egy ládába, úgy ment vele a vásárra, *Kovács* Lőrincz pulai fuvaros szekeren. Vagy 5—6 kocsi is ment egy sorban és a lityóki csárdánál oda-szólt *Szija* Károly, ki előtte ment, hogy lyukas a ládája. A csizmadia azt hitte tréfál vele, ügyet sem vetett rája tehát, csak midőn ki akarta nyitni a ládát, látta, hogy bizony nem tréfa az, mert a láda csakugyan lyukas, mivel feltörték és elvittek belőle 26 pár csizmát, s azzal neki közel 300 korona kárt okoztak. A betörést valószínűleg kőbor cigányok követték el, kiknek elfogására széleskörű nyomozást indítottak.

Eltűnt végrehajtó. *Török* Hugó bonyhádi végrehajtó október 30-án Budapestre utazott, hogy az igazságügyminisztertől át-helyezését kérje. A végrehajtó, a kinél nyolczvan korona készpénz és a felesége nevére a kereskedelmi banknál deponált kétezer koronáról szóló letéti jegy volt, nem érkezett még a fővárosba. A végrehajtó családja a rendőrségen bejelentette az eltűntét, mert attól tart, hogy a végrehajtót valami baj érte. A rendőrség nyomozza az eltűnt végrehajtót. Más verzió szerint *Török* Hugó valószínűleg Amerikába ment, magával vive az első felesége apja által értékesítés végett átadott néhány részvény árát is.

Az egygyermekrendszer ellen. A barsi refermátus egyházmegye lelkészei elhatározták, hogy népies füzetek terjesztésével igyekeznek az egygyermekrendszer átka ellen küzdeni. A minap jelent meg az egyházmegyei lelkészértekezlet népies kiadványainak harmadik füzeté *Birtha* József lévai lelkész szerkesztésében. A füzetbe verset irt *Tóth* István lévai ev. ref. tanító; közleményeket irtak *Csekey* Vilmos ügyvéd, *Birtha* József, *Módra* Imre lelkész, *Pólya* Lajos lelkész és *Porzolt* Kálmán. A füzetet kétezer példányban nyomatták ki s kiosztás végett a szerkesztő ingyen megküldi bárkinek, a ki e czélból hozzá fordul. Bizony kívánatos lenne, ha a Sárközben mennél többen forgatnák ezt a tanulságos füzetet.

Mellbe rugta a ló. *Sralby* Radóné tolnai lakos e hó 6-án kiment a vásárra s otthon hagyta Katalin nevű 10 éves kis leányt. Mig a vásárran járt, addig *Filterer* Antal és *Veingertner* István és János dunakömlödi lakosok minden engedelem nélkül behajtottak az udvarba kocsijukkal s a lovakat is leszerszámozták. A kis leány ott járkált a kocsi körül s az egyik ló úgy mellbe rugta, hogy az orvosi vélemény szerint súlyos sebéből legalább is 40 nap mulva gyógyulhat fel. Az engedelem nélkül betolakodókat feljelentették.

Ebzárlat megszegése. Sióagárdon veszett eb garázdálkodott s e miatt a központi járás főszolgabírája 40 napig tartó ebzárlatot rendelt el. Úgy látszik, hogy az agárdiak nem veszik komolyan ezt az intézkedést, mert a csendőrség egy sereg agárdi lakost jelentett fel, kiknek kutyái szabadon járnak-kelnek. Az ilyen ebek egyszerűen kiirtandók volnának.

Csintalan iskolás gyerekek. Az iskolás gyerekek az utcákon csigáznak, miáltal a járó-kelőket menésükben akadályozzák, a fákat késsel összefaragják és a házak falait rongálják, bepiszkitják és tele rajzolják. Ajánljuk a csintalan gyerekeket a városi rendőrség figyelmébe.

Kieregetett bor. *Werner* Mihály mőzsi gazda vigan, jókedvvel szüretelt s körülbelül 34 hektoliter vörös bor lett a szüretelés eredménye. Nem sok hasznát veszi azonban a szép kis termésnek, mert valami haragosa kívülről a présház nádtetején keresztül bemászott a tanyájába s lenn a pinczében kiverte az összes hordók dugóit. Amikor a károsult gazda megjött a külső palánki dűlőben levő szőléjébe, már csak a kárt konstatálhatta. A galád tett elkövetőjét erőlyesen nyomozzák.

A Flóbert puska áldozata. Gerjeben *Vödrös* János gépésznek 8—9 éves kis fia, az apja 9-es Flóbert puskáját játékból ráfogta kéteves kis hugocsájára, a fegyver elsült és a golyó a szép kis lánykát, a bal

szeme fölött homlokon találta; valami isteni csoda folytán a golyó nem törte be a koponyát s így remény van fölgyógyulásához. Tanulság, hogy szülők töltött fegyvert ne tartsanak elől. Gyermeknek fegyverrel soha ne játszanak.

Felakasztotta magát. *Magát* Márton volt szekszárdi lakos, cserepes, a parasztai szőlőhegyen, egy kunyhóban felakasztotta magát. Az orvosrendőri vizsgálatra a városi rendőrkapitány és dr. *Dragics* Imre járásorvos a helyszínére mentek.

Árva J. könyvkereskedésére felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét (*Szekszárd*, Dr. Hangel-féle ház), hol szükségletét bárki jutányos árak mellett fedezheti. Igen nagy raktár *levélpapírosokban*, *képes levelező lapokban* és eredeti *solingeni zsebkésekben*. *Zenemű ujdonságok* zongorára, hegedűre és cimbalomra igen nagy választékban.

Kutba fuladt. *Takács* Mihály várongi lakost, a ki neje és fia ellen megmérgézése miatt már panaszt is tett, f. hó 8-án Várongon egy kutba fulva találták. A vizsgálat és boncolás megejtése végett f. hó 9-én a tamási járásbíró kiküldöttje és a kir. ügyészségtől *Beke* Ferenc alügyész a helyszínére utaztak.

VIDÉK.

Paks.

Nagy 48-as népgyűlés. Paksi tudósítónk írja: Paks f. hó 5-én a paksi függetlenségi párt elnöksége nagy népgyűlést rendezett, melyen Paks összes épkezlábu embere részt vett. A szónoklatot *Szluha* István e kerület képviselője nyitotta meg, feltárva a jelenlegi helyzetet, kérte a paksi választók rendületlen kitartását, nemzeti ügyünk mellett. Utána *Vajay* István csipős szavakkal kritizálta a jelenlegi kormányt. *Szalánczy* Andor keresztény s már szociális elvek közti különbség igyekezett megmagyarázni s végül *Müller* Lajos helybeli rk. káplán ismert szép szónoki tehetségével mondott lelkes beszédet. A gyűlés vége azonban már nem a legnagyobb rendben folyt le, mert *Perger* Ferenc, kőműves a paksi nemzetköziek gárdájának fővezére mindent elkövetett, hogy pártfelei éktelen lármájával a szónoklást megakadályozza. Báró *Jeszzenszky* Ödön szolgabírónak azonban sikerült csendőri karhatalommal e zabolátlan ziláj gárdát szétrebbenteni. Magát a fővezért *Perger* Ferenczet, fedezet alá véve a gyűlés végéig a szónoki asztalnál tartotta. A gyűlés végeztével *Szamosy* Béla gyűlési jegyző meleg szavakban köszönte meg a választó polgároknak szíves megjelenésüket; a jelenlevő *Jeszzenszky* szolgabírónak pedig halálját fejezte ki a példás rend tapintatos fenntartásáért. A gyűlés egyébként a jelenlegi *Fejérváry*-féle kormányt bizalmatlanságot; a koalíciónak pedig rendületlen kitartásáért bizalmat szavazott. Ezek után az egybegyűlt közönség kalaplevéve elénekelt a himnust majd a Kossuth nótát, s csendben szétoszlott.

Dombóvár.

Az első ártézi kut Dombóvárrott. Nagy az örömmük a dombóváriaknak. Ifj. *Ivanich* Antal újabb vállalkozása az ártézi kut furása körül kitűnő sikerrel járt. Nyolczvanhat méter mélységnél olyan rétegre akadtak, amely elég bő vizet szolgáltat. Perczenkint negyven-negyvenkét litert. Így tehát mélyebbre furni már fölösleges. A víz kristálytiszt, igen jóízű és körülbelül tizenhat-tizenhét fok meleg. *Ivanich* a vízből két litert felküldött a budapesti geológiai intézetnek, ahol vegyileg meg fogják vizsgálni. A város közönsége, mely állandóan élénk figyelemmel kísérte ezt az első kísérletezést, szintén nagy megnyugvással veheti tudomásul a sikert; mert valószínű, hogy ha a város bármely részén furnának kutat, hasonló mélységnél megtalálják az ártézi vizet, miáltal megszűnik a dombóvári vízmizéria.

Vörheny Dombóvárrott. A vörheny járvány még egyre tart, bár mindig csökken már a bejelentések száma. Eddigi betegedés 40, halálozás 8.

Vasutasok települése. Az eddig Dombóváron lakó vasuti alkalmazottak száma az utóbbi napokban megszorodott, mert 62 vasuti családot helyeztek át, kik már majdnem mind át is költöztek. Boldog Dombóváriak?

SZINHÁZ.

E hó 3-án az *Orpheus a pokolban* bájos zenéjü operettet adták elő telt színház előtt. A közönséget vonzza e derék társulat kitünő játéka, de különösen az Esztergomból lejtött 12 tagból álló katonai zenekar, mely kifogástalanul, gyönyörűen játszik. A rendezés ügyes, az öltözék díszes. Sok tapsot aratott a művész *Szilágyi Dezső* igazgató s a kedvelt énekesek: *Turi Mariska* és *Bándi Rózi*, valamint *Kiss Pista*. Nagyon jó volt *Vágó*, ki nejjével együtt mondhatni legérdemesebb tagja, e jó szintársulatnak.

Szombaton, 4-én volt az előadások koronája, amikor oly szépen játszottak mind, hogy jobb előadást, kivált vidéken, kívánni már nem is lehet. Ekkor került színre »A *Czigánybáró*« hires operett, *Jókai Mór* szép munkája. Legelőször is megemlíjük *Bándi Rózsit* (Szaffy leánya) szerepében, ki bár már máskor remekelt, ily szépen, jól még nem hallottuk énekelni. Jól énekel *Turi Mariska* is, (Cipra, a vén cigányasszony) szerepében. Tapsolt a közönség, sőt *Bándival* meg ismételtette az éneket. Mindkettőjük élő virágokból készült csinos csokrot kapott elismerésül. *Bándi* fehér szegfűből, *Turi* piros szegfűből volt csinosan összeállítva. Meg kellett ismételní a toborzót is. Oly szépen, összhangzatosan énekeltek, hogy a taps alig akart megszűnni. A zenészeket is megtapsolták, kikről csakis a legmelegebb megelégedés hangján szólhatunk. A toborzó táncot *B. Bánfalvy Etel* és *Sarkadi Endre* lejtették, mely sikerült táncot még ismételték a közönség zajos kívánságára. Sok tapsot nyert még *Miskey József*, (Barinkai János elzüllött nemes szerepében). Kitünően adta szerepét *Szilágyi Dezső*, a gazdag bánati sertéskereskedő s *Vágó István* mint királyi biztos. Egyszóval mind jó kedvvel, kifogástalanul játszottak, miért is ez mondható a legsikerültebb esték egyikének.

5-én vasárnap délután félhelyárral *János vitéz* nagy operette adatott elő ötöd-ször. Minden jól sikerült, a szokott módon. Este, a *Hajduk hadnagya* nagy operette. A közönség zsufozásig megtöltötte a színházat. A dragonyosok ezredese *Szilágyi Dezső* volt. Strázsamester *Vágó István*, grófnő *Bándi Rózi*, a strázsamester felesége *Lendvai Ferike*. Az előadás igen jól sikerült. Tapsból kijutott bőven. *Báthori* kitünően játszott és szépen táncolt *Lendvai Ferikével* s táncukat megismételtették.

6-án, hétfőn a *Nebántsvirág* operettet adták. Zongoramester *Báthori Béla* volt, kit sokszor megtapsoltak. *Tury Mariska* nagyon jól játszott, valamint *V. Berzsenyi M.* is.

Kedden 7-én a *Bőregér*, Strausz operettje került színre nagyszámu közönség jelenlétében. Egyike volt a legjobban sikerült előadásoknak. *Kiss Pistát* és *Tury Mariskát* ugyszintén *Bándi Rózsit*, ki ma különösen remekelt, többször a lámpák elé hívták nagyon szép énekükért. A komikus táncot *B. Bánfalvy Etel* és *Sarkadi Endre* lejtették. A közönség hatalmasan megtapsolta őket s jóízűket nevetett *Márkus Sándor* (Frosch, a részeg börtönőr) sikerült játéka-nak is.

E hó 8-án a *Lotti ezredesei* operett került színre, üres ház előtt, mit az okozott, hogy a nőgyelet ekkor tartotta második tea-estélyét. Legfőbb szerepe volt *Tury Mariskának*, ki szépen megállta helyét, melyért a közönség szüntelen tapsolta és énekét megismételtette, bár a sok ének kifárasztotta, mégis kitünően felelt meg nehéz feladatának. A *Vágó pár*, mint mindenkor, ez alkalommal is kitünően játszott. *Báthori* jeles komikus, folyton kacagattatta a közönséget. *Lendvai Ferike* nagyon csinos szobaleány volt. Csütörtökön Ordonneau-nak a *Fecske-*

fészek címü operettjét adták másodsor. *Szilágyi Dezső* művész volta ma is tündökölt. Sok tapsot nyert a kedvelt komikus *Báthori*, valamint *Turi Mariska* és *Bándi Rózi* is. *V. Berzsenyi M.* a főnök, *Vágó* a rendőrbiztos, *Márkus* mint sáfár nagyon jók voltak. Sok a panasz amiatt, hogy a hölgyek kalapjaikat még most sem veszik le s így a hátul ülők nem látnak, pedig azok a szerencsések, kik az első sorban kapnak helyet, lehetnének olyan figyelemmel a hátrább ülőkkel szemben, hogy ezt a kis szívességet megtegyék, mert azok is csak éppen annyit fizetnek. A karmester kitünően vezeti a zenekart, többször megtapsolta a közönség.

10-én *Madarászt* vették elő másodsor. Az igazgató aratott diadalt. Művészies játékáért sok tapsot kapott. Az összes szereplők jól játszottak.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Előfizetési röhlívás. *Aulik Dávid* Péter faddi segédlelkész az év végével „Virágszálak“ cím alatt egy mélyseges vallásos érzülettel áthatott imakönyvvel lép a hitbuzgó róm. kath. hívek elé. A szerző az egyházirodalom terén már évek óta nemes tevékenységet fejt ki. Ez a körülmény, valamint a pécsi egyházmegyei hatóság dicsérő jóváhagyása garancia, hogy a vallásos hívek egy lélekemelő könyvet szereznek be igen olcsó áron. Az izléses kiállításért *Báter János* könyvnyomda ismeretes szoliditásával és kitünő technikai berendezésével kezeskedik. Az előfizetési felhívás a következő: *Istent szerelő kedves lélek!* „Virágszálak az Ur Jézus oltárára minden hónapban“ oktató és párbeszédes elmélkedések címü könyvemet (I—II. rész egyben) akarom Kedvességednek beajánlani.

Négy-öt évvel ezelőtt kezdtem s irtam össze könyvemet. Jó része egy-két folyóiratban is megjelent. 1903. november 8-án a Pécs egyházmegyei Hatóság dicsérőleg jóváhagyta. De csak a fiókomban tartogattam így is. Szegény embernek bájos ilyen nagy kiadással járó dologba kapni. Most azonban az Ur Jézus segédelmével szeretném utnak indítani.

Célja: Az imaórásoknak s az évről-évre ismétlődő szentségimádásra kijelölt tagoknak egy oly könyvet adni kezükbe, a melylyel — a szentség kitételkor — akár egész napon át is foglalkozhatnak, mindig a legfölségesebb oltári szentséggel s az abban lakozó Jézus Krisztussal. Kiváló szolgálatot tesz a papi imaegyesület tagjainak is. Lebilincseli s bevezeti őket az önelmékedésbe. Fiatal áldozatok, szerzetes növendékek és kispapok megtanulják belőle az elmélkedés tudományát.

A bírálók szerint élvezettel fogják forgatni úgy az egyszerű, mint az iskolázott emberek. Nyelvezete könnyű és érdekes. Különleges stílpéldákkal és hasonlatokkal fűszerezve.

Tartalma: I. rész. Előszó. A legfölségesebb oltári szentség ismertetése, meghatározása és elnevezései. Jézus Krisztus végrendelete. A hit bensősége. A remény gerjedelme. A szeretet érzelme. Az imádás módja. Egy óra a legfölségesebb Oltári szentség előtt. Hódolatteljes fohászok a legfölségesebb Oltári szentségben lakozó Jézus Krisztushoz.

II. Rész. 12 virágszál a 12 hónapra, kapcsolatban a legfölségesebb Oltári szentségben lakozó Jézus Krisztussal. Ezek: Nefelejts. Liliom. Rózs. Fehér viola. Mezei katáng vagy napraforgó. Rezeda. Árvácska. Katharina. Rozmaring. Fuxia. Hóvirág. Végén függelék: az elmélkedés tudománya példával: Jézus a legfölségesebb Oltári szentségben a mi Üdvözítőnk.

Terjedelme: Nyolczadiven mintegy 350 oldal.

Kiállítás: Bőrutánzatu, csinos vászonkötés, illusztrációkkal s arany nyomásu czimképpel.

Ára: Az iver arányában kissé leszál-

litva csak 2 kor. 40 fillér. Szétküldés bérmentve újév körül.

E végből az Istent szerető lelkekhez fordulok, hogy szives megrendelésükkel segítségemre legyenek. A megrendeléseket és példány számokat kérném 1905. december 7-ig czimemre küldeni, amit előre megköszönve vagyok: Fadd (Tolna m.) 1905. október 20. Szívélyes üdvözlettel *Aulik Dávid* Péter káplán.

Muzeum, közintézetek ügyei.

Muzeumegyesületi felolvasás. A mult vasárnap tartott muzeumegyesületi felolvasáson felolvasásra került a „Magas Tátra és környéke“ címü utleírás. A közönség élvezte a felolvasást és gyönyörködött a Kárpáti hegyvidéket bemutató szép vetített képekben. Másnap a főgimnázium és polgári iskola növendékei teljes számban élvezték az ifjúságra nézve tanulságos felolvasást. A legközelebbi felolvasást *Wosinsky Mór* apát-plébános, muzeum igazgató fogja tartani e hó 19-én d. u. 6 órakor a „Teremtés“ czimen tartott felolvasásnak folytatásául „Az ember“ czimen, melyre előre is felhívjuk a közönség figyelmét.

TANÜGYI HIREK.

Tanítóválasztás. A nagymányoki róm. kath. kántortanítói állomásra *Straub János* okl. tanítót választották meg a somogy megyei Kiskereszturból.

Segélydíj átutalás. *Bitter Péter* apari volt nyugalmazott tanító a Széchenyi-Kollonits-féle alapítványból 126 korona segélyt élvez. Minthogy nevezett tanító lakását *Bonyhádra* tette át, ezen segélye a szekszárdi kir. adóhivataltól a bonyhádi kir. adóhivatalhoz utaltatott át.

Megbízás. A közoktatásügyi miniszter a *Streitné Rézler Ilona* nyugdíjazása folytán üresedésbe jött szekszárdi polg. leányiskolai kézimunka tanárnői állásra *Tallay Margit* okl. tanárnőt bizta meg e tanév végéig. Az állás véglegesbetöltése tehát csakis az 1906—7. tanévben fog megtörténni.

Megszünt magániskola. *Joó Károly* bátaszéki magániskoláját 1905 június végén beszüntette.

Nemes és hazafias áldozatkészség. A „Bonyhádi Takarékpénztár Részvénytársaság“ 1905. évben is 100 koronát adományozott a bonyhádi menedékház felszerelési alapjára, mely alap 418 K. 98 f. szaporodott.

Gyermeknaptár. Az „Eötvös-alap“ elnöksége a köv. felhívást intézte a tanítószághoz:

„Mélyen tisztelt Kartársak! Az „Országos Állatvédő Egyesület“ kiadásában megjelenő Gyermek Naptárt közgyűlésünk megbízásából a mélyen tisztelt Kartársak szives figyelmébe ajánljuk, mint olyan munkát, mely alkalmas arra, hogy a gyermekeket az állatvédelem nemes eszméje iránt fogékonyá tegye. Ezen áldozatok árán kiadott „Gyermek Naptár“ emellett az „Eötvös-alap“ céljait is előmozdítja, mert minden egyes eladott példány után 2 fillér jut annak az alapnak a gyarapítására, mely özvegyeink s árváink keserü könyveit száritgatja. Minél jobban terjesztjük a naptárt, kettős célját annál hamarabb eléri. Ajánljuk a Gyermek Naptárt mélyen tisztelt Kartársaink figyelmébe. Budapest, 1905 szeptember 15-én. Hazafias üdvözlettel az „Eötvös-alap“ elnöksége.

Az érdekesen összeállított naptárt *Tihanyi Domokos*, vármegyénk tanfelügyelője is a legmelegebben ajánlja.

Államsegély. A borszonyi államilag segélyezett községi iskola 1906—1910. évi dologi szükségleteinek részben való fedezésére 839 korona államsegély utalványoztatott.

A bonyhádi felső menedékház 1905. év tavaszán fedett nyári helyiséget kapott. Így kellene mindenütt.

Tanítói fizetések kiegészítésére kiutalványozott államsegélyek. A közoktatásügyi miniszter a bátai ujonnan szerve-

zett V. r. k. tanítói állomás fizetésének 800 koronáig való kiegészítésére évi 700, és a kalaznói másodtanítói fizetés kiegészítésére évi 164 korona államsegélyt utalványozott.

MULATSÁGOK.

Dalárda estély. Folyó hó 4-én tartotta az ujonnan alakult „Dombóvári Dalárda“ első hangversenynyel összekötött estélyét. Az ügyesen összeállított műsor minden egyes darabját szép biztonsággal és tudással adták elő **Partl József** tanító vezetése mellett, ki fáradhatatlan önzetlenséggel és buzgósággal iparkodik e nemes czélú egyesület érdekeit előmozdítani. Az arkölesi sikert azonban az anyagi nem igen közelítette meg és így bizony az építendő aréna alapjára vajmi kis összeg juthat csak a bevételből.

A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Vasuti állomás Mucsiban. **Weber Sándor** egregyi lakos tudvalevőleg most fáradozik a pécs—szászvár—hőgyészi vasút kiépítésén, mely Mucsi mellett haladna el. A község 30 ezer korona részvény jegyzése mellett vasuti állomást is kapna. Ezt az összeget Mucsi község képviselőtestülete 13 szóval 4 ellen meg is szavazta, de **Müller János** és nébány társa, kik többnyire már előljárók voltak, a határozatot megfélebbezték, s a mint beszélnek azért, hogy pártot szervezzenek az újévkor történő előljárók választásához. Reméljük azonban, hogy a felsőbb hatóság ezt a Mucsi község anyagi javát előmozdítandó határozatot végre helyben hagyja, s nem törődik vele, hogy **Müller Hanesz** lesz-e még egyszer bíró vagy sem?

* E rovatban közérdekű felszólalásokat díjmentesen közlünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

Hivatalos hirdetések.

3520 szám.
tk. 1905.

Árverési hirdetményi kivonat.

A gyönki kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy kiskoru **Lorschy Lipót** és **Aranka** végrehajtónak, **Muth Henrik és neje végrehajtást szenvedő elleni** 505. kor. 14 fill. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a szekszárdi kir. törvényszék (a gyönki kir. járásbíró) területén lévő a gyönki 963. sz. jkvben A. § 55. hrsz. a. végrehajtást szenvedettek nevén álló ház, udvar és kertre 860. kor. a gyönki 1241. sz. jkvben A. § 4444. hrsz. a. ugyanazok nevén álló üveghegyi szőlőre pinczével 1496. kor. a gyönki 479. sz. jkvben A. § 4442. hrsz. a. ugyanazok nevén álló üveghegyi szőlőre 234. kor. és a gyönki 832. sz. jkvben A. § 4443. hrsz. a. ugyanazok nevén álló üveghegyi szőlőre az árverést 1990. koronában ezennel megállapított kiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1905. évi november hó 27-ik napján délelőtt 9 órakor** ezen kir. jbiróság tkvi hatóság hivatalos helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási árban alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában, ki-jelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gyönk, 1905. évi szeptember hó 9-én.
A gyönki kir. jbiróságnál, mint telekkönyvi hatóság.

Dr. Kövágó,
kir. albiró.

237 szám.
v. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó kir. törvényszék 1903. évi 122945. számú végzése által **Deutsch Mór** és fiai budapesti bej. czég végrehajtató javára **özv. Stern Joachimné, Stern László és Braun Sarolta paksi lakók** ellen 253. kor. hátralékos tőke ennek 1903. év november hó 18. napjától 613. kor. után 1902. július 15-től augusztus 6-ig 383. kor. után augusztus 16-tól 1903. november 18-ig számítandó 6 % kamatai és eddig összesen 96. kor. 57. fill. per és végrehajtási költség követelés és netán még felmerülő egyéb költségek végett elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság le és fölül foglalt és 1255. kor. — fill-re becsült különféle színű és minőségű bársonyok egész végekben, ugyszintén fusztián féle szövetek, mind-ezek czv. Stern Joachimné üzlethelyiségében, továbbá Stern László és Braun Sarolta lakásabani szobabeli butorok, ágy és fehérművek és ezüst gyertyatartókból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbíró 1902. évi v. 312/12 számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedettek lakásánál és üzlethelyiségében leendő eszközzésére **1905. évi november hó 17-ik napjának d. u. 4 órája** határidőül kitűzetik miről az alap és fölül foglaltak képviselőik útján az árverési hirdetmény egy-egy példányán értesítettek, ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak. A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogaikat az elébb idézett t. cz. 111. és 112. §. szabályan érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paks, 1905. évi nov. hó 2. napján.

Dr. Parragh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

211212 szám.
v. 1905.

Árverési hirdetmény.

Alólirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kir. kereskedelmi és váltó törvényszék 1905. évi 8391,8392. számú végzése által **Deutsch Mór** és fiai budapesti bej. czég végrehajtató javára, **özv. Stern Joachimné kereskedő paksi lakós ellen** 632. kor. 40. fill. tőke 300. koronának 1904. év december hó 10. napjától 332. kor. 40. fillérnek pedig 1904. november hó 30-ától számítandó 6 % kamatai és eddig összesen a két ügyben 112. kor. 30. fill. per és végrehajtási költség követelés és netán még felmerülő egyéb költségek végett elrendelt kielégítési végrehajtás foganatosítása alkalmával bíróság le foglalt és 1273. kor. — fill-re becsült különféle színű és minőségű szövetek, mint kangarn, loden, Scheviot fustián druck szövet, bélés szövet, különféle színű nadrágok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a paksi kir. járásbíró 1905. évi V. 26/4 számú kiküldést rendelő végzése folytán Paks községben végrehajtást szenvedett üzlethelyiségében leendő eszközzésére **1905. évi november hó 17-ik napjának d. u. 3 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is eladatni fognak. A netáni elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, hogy jogaikat az elébb idézett t. cz. 111. és 112. §-ai szabályan érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Paks, 1905. évi november hó 2-ik napján.

Dr. Parragh Gyula,
kir. bir. végrehajtó.

824 sz.
1905.

Árverési hirdetmény.

Alólirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a bpesti IV. ker. kir. járásbíró 1905. évi 8. p. IV. 72/4 számú végzése következtében **Dr. Teller Miksa** ügyvéd által képviselt, **Weisz és Márkus** javára, **Tóth József szekszárdi lakós, czipész ellen** 488. kor. — fill. s jár. erejéig 1905. évi október hó 4-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és fölül foglalt és 728. kor. — fill-re becsült különféle bőrök és bélések, és 1 bőrvarrógépből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a szekszárdi kir. jbiróság VI. 307/2. 1905. számú végzése folytán 488. kor. — fill. tőkekövetelés, ennek 1905. évi február hó 4. napjától járó 5 % kamatai és eddig összesen 76. kor. 20. fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig alperes és **Roth Ferencz** üzletében leendő eszközzésére **1905. évi november hó 13. napjának d. e. 10 és következő órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet idérőnek becsáron alól is elfognak adadni.

Kelt Szekszárdon, 1905. évi október hó 29. napján.

Mányoky,
kir. bir. végrehajtó.

HIRDETÉSEK.

Vinczellér,

ki a kádár-munkákat érti — oklevélét a szekszárdi állami szőlőtelepen nyerte — helybeli vagy vidéki állásra ajánlkozik.

Czim: **Tóth Ferencz Katz**
Felső-utca (jobb remete) **Szekszárdon.**

2—3

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy nálam, a vasuti vendéglő hátsó udvarában min-deneműt

száraz tűzifa

jutányos árért, egyuttal bel- és külföldi legjobb minőségű

s z é n

is kapható. A méretről minden vevő meggyőződhetik; a legujabb (Fairbanks százados) hidmérleg áll rendelkezésére. Külön szénkosarak 50 klg. ürtartalommal és külön szénkocsival lesznek haza szállítva.

Egyuttal tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy az elsőrendű száraz bükk hasábfát gőzerővel fűrészeljük is és azt is megmérve, jutányos árban szállítjuk.

Az árak nálam megtudhatók.

Tisztelettel 5—10

Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő
a vasuti állomással szemben a saját házában és telepen **Szekszárdon.**

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít cöskői Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálak válaszbélyeg ellenében. 16—52

Egyszeri átsimitás Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

7-7

Kötszeri átsimitást közönséges szappannal.

Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!

Üzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Szekszárdon, Széchenyi-utca Mehrwerth-féle házban fennállott aranyműves és ékszerész üzletemet **f. é. október hó 1-én a Kaszinó bazár épületébe helyeztem át.**

Ajánlom a következő cikkeket nagy választékban:

- Brillians és gyémánt gyűrűk,
- Brillians és gyémánt fülbevalók,
- Arany és ezüst fülbevalók,
- Arany férfi és női gyűrűk,
- Arany és ezüst láncok,
- Arany és ezüst gombok,
- Karkötők, szívek és függelékek,
- Dohány- és cigaretta-tárczák, valamint China-ezüst tárgyak.

Elfogadok mindennemű átalakításokat és javításokat.

Tisztelettel

Král János

aranyműves és ékszerész.

7-10

KORONA SZESZ

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készítmény a

mely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csúzt, rheumát** és egyéb meghülésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemze közti kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és aranykeresztel kitüntetve.

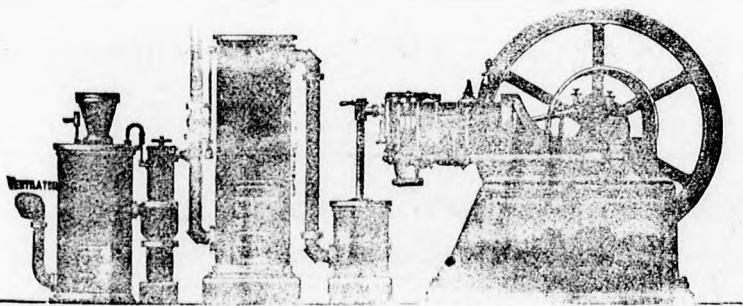
Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — **Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árengedményben részesülnek.**

6-52

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasút-telep: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomotivok, szilvő-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen

3-52

Ha köszvényben, reumában szenved,

ne kísérletezzen semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg **Dr. Flesch-féle köszvény-szeszt,**

mely csúzt, köszvényt, reumát, kéz-, láb-, hát- és derékfájást, kezek és lábak gyengeségét, fűrés, erőtlenséget, rándulást, ficamodásból származó fájdalmakat és daganatokat biztosan gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrövidebb idő alatt észlelhető, még a legrövidebb bajknál is, melyeknél sem fürdő, sem gyógyszer nem használható. Kapható a feltalálónál és egyedüli készítőnél:

Dr. FLESCHEMIL

„Magyar Korona“ gyógyszer-tárában Győr, Baross-ut 24. szám.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi“ üveg ára 5 korona, 3 kis, vagy 2 „Családi“ üveg rendelésénél bérmentve utánvétellel küldjük.

3-52

Részletfizetésre

porcellán és üveg szerűek, lámpák, szilvő-észlet. Kérésre képes szíves árúkat megadni. Egyenlőtlen utazók felvitelére, kik vonalközlekedésben, kocsikban és vasúti járművekben, híres szegedi paprika 3 fill. utánvétellel.

Ivánkovits Károly és Fia Szegeden.

3-52

Villamos és gázrendszer berendezett gyár távolról sem képes oly olesón finom és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszere készítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó hangszer, hur stb. stb., míg **REMÉNYI** legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestre, **Király-utca 58. sz.** Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és cimbalomok hangolása és javítása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olesón.

3-52

Sömörbetegek,

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket teljesen ingyen.

Rolle C. W. gyógyszerész Altona-Bahrendfeld (Elbe).

3-52

Nincsen betegség háznál,

ha meghozatja a híres

KIRÁLY-BALZSAMOT,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer: ezen híres balzsam által megakadályozza a fűfájást, köszvényt, csúzt, rheumát, fog- és hátfájást, lábszagot, köhikét, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szikeres, hogy minden háznál készletben legyen. Egy nagy üveg 2 korona 55 fillér, 3 üveg 6 korona 55 fillér, bérmentve, utánvétellel. **Grósz-Nagy Ferencz**

gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth Lajos-utca. Budapest: Török József gyógyszer-tárában, Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert híres hajdusági bajuszpedrő, melytől a legrovidebb idő alatt a legszebb bajusz nyerhető, 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel.

3-52

Első styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész.

Magyarországi képviselő és raktár:

BUDAPEST,

VI., Teréz-körut 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőszárral, házi és ipari célra részletfizetésre is kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép- és kerékpár javító műhely. 3-52

Harisnya-különlegességek!

Legolcsóbb

bevásárlási forrás!

Dús választék a legdivatosabb

női-, férfi- és gyermek-harisnyákban.

KALLÓS L.

Budapest, VIII., József-körut 9.

12 pár

saját kötesű fekete czer-na-harisnya 10 korona.

3-52

Eladó.

Egy **szalon berendezés** olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban. 1—2

Utazó ügynököt

keres egy elsőrangú részvénytársaság egy jól bevezetett cikk árusítására. Fix fizetés és magas jutalék. Kauczió nem szükséges.

Ajánlatok „S. M. C. poste-restante Szekszárd” kéretnek. 3—3

A legújabb ajándék és disztárgyak megérkeztek és olcsó áron kaphatók

Fekete Hugó
Magyar Árucsernokában
Szekszárd, Kaszinó-bazár

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos elleneszenyessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömerdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 24—52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ina az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendő.)

COZA INSTITUTE
(Dept. 569),
62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olcsó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelárusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1⁴/₁₀ literes palaczk 1 literes palaczk 1/2 literes palaczk
48 fillér. 40 fillér. 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felényivel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Ká mán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

16—52

Izléses és olcsó nyomtatványokat

szállít a legrövidebb idő alatt

BÁTER JÁNOS könyvnyomdája **SZEKSZÁRDON.**

A varrógép csak akkor varrógép,
ha azt szakértő kereskedő választja meg.

Kizárólag kiváló
Eredeti Afrana
Eredeti Wettina
Central-Bobbin
varró- és műhímozógép
és családi
Singer-varrógépeket
adunk el 10 évi jótállással.

Eredeti
Afrana
Karikahajós
Central-Bobbin
iparos varrógépeket
adunk el
10 évi jótállással.

Kedvező részletfizetések. Használt gépeket becserélünk.
A műhímezés tanítását szakképzett műhímezőnőnk díjmentesen végzi, még vidéken is.
Gazdasági gépek, u. m.:
vetőgépek, szecsakavágók, darálók, répvágók, ekék, mérlegek stb. állandó raktára.

Nagy mechanikai javítóműhely.

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek (mechanikusok)

varrógépek, kerékpárok és gazdasági gépek raktára

SZEKSZÁRD, Garay-tér.

19—26